

הודעה לתקשורת

ע"ב 5487/19 סגל נ' בן גביר

ע"ב 5506/19 עוצמה יהודית נ' הרשימה המשותפת

כ"ד באב התשע"ט (25.8.2019)

בית המשפט העליון פרסם היום את פסק הדין בהליכי ערעור על החלטות ועדת הבחירות המרכזית בעניין פסילת מועמדים ורשימות מהשתתפות בבחירות לכנסת ה-22.

בית המשפט קיבל פה אחד את הערעור בעניינו של מועמד "עוצמה יהודית" בן ציון גופשטיין וכן קיבל ברוב דעות (כנגד דעתו החולקת של השופט נ' סולברג) את הערעור בעניינו של מועמד "עוצמה יהודית" ברוך מרזל וקבע כי שניהם מנועים מלהתמודד בבחירות לכנסת ה-22 בגין עילת הפסילה הקבועה בסעיף 7א(א)(2) לחוק יסוד: הכנסת שעניינה הסתה לגזענות. בית המשפט דחה פה אחד את הערעור בכל הנוגע לראש רשימת "עוצמה יהודית", עו"ד איתמר בן גביר וכן את הערעור הנוגע לאי-פסילתה של רשימת "עוצמה יהודית" בכללותה. כמו כן נדחה פה אחד הערעור על החלטת ועדת הבחירות שלא לפסול את "הרשימה המשותפת" מלהתמודד בבחירות.

את חוות הדעת העיקרית כתבה הנשיאה א' חיות. ההחלטה לקבל פה אחד את הערעור שהוגש בעניינו של גופשטיין ולמנוע את השתתפותו בבחירות התקבלה על בסיס עשרות ראיות המעלות תמונה ברורה, חד-משמעית וגלויה על פניה – ולפיה בהתבטאויותיו הרבות ובמעשיו כמי שעומד בראש ארגון להב"ה מסית גופשטיין באופן שיטתי לגזענות נגד הציבור הערבי באופן המצוי הרחק בעומק האזור האסור של הסתה לגזענות. נקבע, כי גופשטיין מציג את הציבור הערבי בהכללה כאויב וכמי שאין לקיים עמו כל מגע העשוי להתפרש כדו-קיום ובכלל זה הוא קורא שלא להעסיק ערבים, לא לאפשר להם דיור בשכנות ליהודים וכן להימנע מיצירת כל סוג של קשר עמם. התבטאויותיו, כך נפסק, מגלות נקודת שפל חדשה בשיח הגזעני אשר כמותה לא ידענו בעבר וגופשטיין אף הצהיר שהוא אינו מתחרט ואינו חוזר בו מן הדברים.

באשר להחלטה לקבל ברוב דעות את הערעור שהוגש בעניינו של מרזל ולמנוע את השתתפותו בבחירות – נקודת המוצא הייתה כי מרזל אינו חולק למעשה על כך שהראיות שהוצגו בעניינו חוצות את הקו האסור ומהוות הסתה לגזענות, אך טען כי יש

לייחס משקל מכריע לדבריו בפני ועדת הבחירות ובפנינו, כי מדובר ב"פליטות פה" או בדברים אשר יוחסה להם משמעות חמורה מכפי שהתכוון וכי מכל מקום אין בכוונתו להתמיד בהתבטאויות מסוג זה שאותן אמר כאדם פרטי, ככל שייבחר לכנסת. עם זאת, בהינתן העובדה שסוגיית פסילת מועמדותו של מרזל מלהתמודד בבחירות כבר נדונה פעמיים בעבר בשנת 2003 ובשנת 2015 וגם אז טען כי שינה מדרכיו וכי הוא מקבל עליו את "כללי המשחק" הדמוקרטיים, אך בפועל התמיד בהתנהלות שיש בה משום הסתה לגזענות, נפסק כי יש לייחס להצהרות דומות מטעמו עתה משקל נמוך ביותר, אם בכלל. נקבע כי התמונה המצטיירת מעיון ברצף ההתבטאויות של מרזל לאורך השנים בקולו ובין היתר, בעמודי ה"פייסבוק" וה"טוויטר" הנושאים את שמו, היא תמונה הצבועה בצבעים עזים, ברורים וחד-משמעיים של הסתה לגזענות.

השופט נ' סולברג, בדעת מיעוט, סבר כי אין להורות על פסילת מועמדותו של ברוך מרזל. השופט נ' סולברג קבע כי הודאתו של מרזל כי כשל בלשונו, חזרתו החד-משמעית מדברים שנאמרו ופנייתו לחברת פייסבוק – משיגים את תכליתה של הוראת סעיף 7א. אכן, ישנו ספק בדבר כנות חרטתו על העבר, ושינוי אורחותיו לעתיד לבוא, אולם על הספק לפעול לזכותו של מרזל. על הפרק פגיעה בנושאים החוקתית לבחור ולהיבחר, ומניעת השתתפות בבחירות לכנסת לא תעשה אלא כאשר פלו כל הקיצין.

הערעורים בכל הנוגע למועמדותם של בן גביר, "עוצמה יהודית" ו"הרשימה המשותפת" נדחו, כאמור, משלא נמצאה תשתית ראייתית מספקת לביסוס הפסילה שהתבקשה בעניינם, על פי אמות המידה המחמירות שנקבעו לעניין זה בפסיקה.